

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

FINSPONGS SLOTTSPARK. — FOTO. J. RÖDING, LINKÖPING.

22:DRÄ ÄRG.

DEN 21 AUG. 1921

N:o 47

Foto. Florman, Stockholm

Kliché: Gots Ritbyrå & Klichéanstalt, G.

Herman Lund

Intet av huvudstadens stora prässorgan har under så lång tid som Svenska Dagbladet haft förmänen stå under samma redaktionella överledning. Med endast ett kort avbrott år 1907 har d:r Helmer Key stått i spetsen för detsamma alltsedan år 1897, och ingen kan draga i tvivelsmål, att det väsentligen är honom förtjänsten tillkommer för, att tidningen nu uppnått ställningen som det väl främsta tongivande organet för svensk borgerlig opinion. Men även för den svenska prässen i gemen har d:r Key genom de tekniska nyheter han infört i den svenska publicistiken haft en betydelse, som berättigar honom till en plats bland dess föregångsmän.

Karl Axel Helmer Key är född i Stockholm den 26 april 1864 samt son till professorn i patologisk anatomi vid Karolinska institutet, den såsom forskare lika berömde som såsom lärare högt uppburne Ernst Axel Henrik Key och hans maka Selma Godenius. Efter att år 1882 ha avlagt mogenhetsexamen kom han som student till Uppsala, där han ägnade sig åt grundliga humanistiska studier, särskilt på det romanistiska och estetiskt-litteraturhistoriska området, avlade filosofie kandidatexamen 1886 och licentiatexamen 1894. Samma år förvärfvade han sig filosofisk doktorsgrad på en avhandling om Alessandro Manzoni, vilken även ledde till hans kallande till docentur i litteraturhistoria av Carl Rupert Nyblom. Redan följande år lämnade han emellertid den akademiska lärarebanan för att i stället ägna sig åt litterär och publicistisk verksamhet. Redan år 1892 hade han debuterat som dramatisk författare med skådespelet "Francesca da Rimini" och utgav nu 1895 ytterligare "Artister", vilka båda utmärkte sig för ej obetydlig talang, även om det snart visade sig, att hans begåvning trots hans aldrig svikande intresse för och kärlek till scenen dock egentligen låg åt annat håll. Sina lärospån som journalist gjorde han i det vid den tiden under bröderna Montans ledning stående Stockholms Dagblad, vilket väl hävdade sitt gamla anseende för pålitlighet och vederhäftighet i nyhetsavdelningen å ena sidan och för sin grundlighet och gedigenhet i den kulturella avdelningen å den andra, men dock i viktiga hänseenden försummat att följa med sin tid och därför i allt mindre grad visade sig motsvara allmänhetens smak. För den unge Helmer Key stod det snart klart, att det i den svenska huvudstaden borde finnas plats för ett prässorgan, som utan att offra åt sensationen frigjorde sig från detta blads allför byråkratiska traditioner och som från den västeuropeiska prässen upptog dennas hittills i Sverige föga beaktade tekniska framsteg.

En utväg att få till stånd ett sådant organ yppade sig på våren 1897, då det på Keys initiativ grundade Tidningsaktiebolaget Sverige blev i tillfälle att genom köp övertaga det under tullstriden som protektionistiskt kamporgan startade, men nu efter tullfrågans avförande från dagordningen i dödskampen liggande Svenska Dagbladet. Den 1 maj nyssnämnda år inträdde Helmer Key som huvudredaktör för denna tidning. Den, som var med på den tiden erinrar sig väl, vilket uppseende den väckte både genom sin ovanliga yttre gestaltning i uppställning och stilsorter, i vilka hänseenden den upptog de bästa anglosachsiska mönster, och genom mångfalden av efter franskt föredöme med författarnamn undertecknade artiklar. Än vidare frapperade den genom att bredvid ett i stort sett liberalt, framstegsvänligt politiskt program skjuta i förgrunden kulturens och bildningens intressen på ett sätt, som dittills saknat motsycke i huvudstadsprässen. Den strävan, som här nedlades på arbetet att återväcka

intresset för svensk kultur och svenska traditioner just såsom svenska, hade kanske närmast Verner von Heidenstam givit impulsen till, planen därtill utarbetades av honom, Oscar Levertin, Tor Hedberg m. fl. tillsammans med Helmer Key och dessa krafter i förening läto tidningen snart framstå såsom i litterärt hänseende det s. k. nittioalets organ. I politiskt hänseende vann tidningen större betydelse först några år senare, då bladet gjorde till sin den Hjärneska partipollen: *försvar och reformer* och därmed sökte slå en brygga mellan den dåvarande högerens förnämsta programpunkt, den allmänna värnplikten, och den då varande vänsterns huvudönskemål: den allmänna rösträtten. Att Svenska Dagbladet under Keys ledning övade ett högst betydande inflytande icke blott på den litterära smakens utveckling under 1890-talet utan även på den politiska opinionsbildningen inom de bildade klasserna under brytningarna vid 1900-talets början, är otvivelaktigt. Under den följande tiden har översvängningen från platsen över eller åtminstone mellan partierna till en mera utpräglad högerståndpunkt visserligen ändrat arten av detta inflytande, men ingalunda utplånat det, ehuru det numera inskränkts till det egna partiets led. Till gengäld har bladet genom sina upplysande och vägledande ekonomiska uppsatser upptagit en ny och viktig präss-uppgift, som tidigare varit i vårt land allt för mycket försummad. Värdet härav har icke minst under världskriget med dess många för menige man nya problemställningar — man tänke blott på de olika valutaspörsmålen — varit lika stort som uppenbart.

På teknikens område icke mindre än på innehållets har Helmer Key låtit sig angeläget vara att hålla sin tidning i tēten. Svenska Dagbladet var sålunda den första tidning på den europeiska kontinenten, som införde maskinsättning och därmed förvärfvade alla de nya möjligheter, som därav följde för en daglig tidning. Även i avseende på nyhetsförmedling vid sidan av de allmänna telegramagenturerna har Svenska Dagbladet gått i spetsen. Helmer Key har aldrig hört till dem, som låtit avskräcka sig av kostnaderna, väl vetande, att de uppföringar, som nedläggas på ökad av en tidnings läsvärdhet, alltid i sinom tid komma igen med ränta. Ingen förvänar sig därför heller över, att Svenska Dagbladet under hans ledning blivit en även i ekonomiskt avseende stor affär med ett år 1917 till 2,200,000 kr. höjt aktiekapital och en omslutning samma år av närmare 3½ mill. kr.

Bredvid sitt utövande av huvudredaktörskapet — med endast det ovannämnda helt korta avbrottet — har Helmer Key funnit tid både till omfattande resor och ett ej obetydligt bokförfattarskap. Vid sekelskiftet gjorde han sålunda viktiga insatser i ett par då på dagordningen stående frågor genom sina broschyrer om handelshögskolan (1900) och om utländska handelskammarens verksamhet och arbetssätt (1902). I ett arbete om "Kina och dess komersiella framtid" (1900) fäste han först uppmärksamheten på de ekonomiska intressen även Sverige kunde ha att bevaka i fjärran östern och 1909 och 1913 har han på franska utgivit för vår utländska kredit betydelsefulla redogörelser för det svenska näringslivet. Även må erinras om hans värdefulla arbeten över A. O. Wallenberg och Arrigo Boito, vartill i föl kommo hans värdefulla skildringar från hans stora Amerika-resa.

Helmer Key är sedan 1901 i äktenskap förenad med Märta Elisabeth Börjesson, dotter av konsul Sven Börjesson i Göteborg och hans maka, född Lundström.

Till bild å sid. 741.

Andra nordiska automobil- och motorcykelkongressen var förlagd till Stockholm och öppnades den 8 augusti i Kungliga Automobilklubens lokal av dess vice ordförande major Anders Sjöstedt, som å klubbens vägnar bringade de talrikt närvarande norska och danska bilmännen ett välkommen till den svenska huvudstaden samt uttalade ett tack till de två medlemmar av regeringen, statsråden Beskow och Murray, vilka voro närvarande. Förhandlingarna inleddes under major Sjöstedts ordförandeskap med föredrag av generalsekreterare Axel Dahl över "Kongelig dansk automobilklubs arbete utfört i Henhold til de paa Kongressen 1920 trafne Beslutninger". Den aktuella frågan om automobilbeskattningen blev därefter mycket ingående dryftad varpå det likaledes högst aktuella spörsmålet om Nordiska trafikfrågor upptog kongressens intresse tills tiden var inne för middag,

21 Augusti 1921 Lösnummer 35 öre

HVAR 8 DAG

• ILLUSTR. • • MAGASIN. •

N: 47 HUGAKTUELL 18-25 AUG. 22 DRA. ARG.

Efter fotografen

Klode: Bengt Sjöforsparre.

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 47.

I mörkgrön dubbeltonfärg.

En sommarbild som talar för sig själv.

som anordnats på Hasselbacken och till vilken infunnit sig samtliga deltagare i förmiddagens förhandlingar, statsråden Beskow och Murray samt representanter för huvudstadsprässen. Middagen ifråga formade sig till ett synnerligen animerat välkomstsamkväm med utbyten av ömsesidigt varma tal och hälsningar.

Kongressens förhandlingar avslutades den 10 efter ett program, som huvudsakligen upptog internationella trafikfrågor. Avslutningsmiddag hade anordnats på Vaxholms hotell.

Till bild å sid. 742.

Maria Charlotta Wennerström född Nilsson, 90 år den 2 sisl. febr. är född i Vintrosa socken i Närke, där hon vistats i all sin tid och är sedan 60 år förenad i äktenskap med N. Wennerström. Den gamlas syn och hörsel är sedan någon tid tillbaka försämrade men är hon i övrigt kry. I fjol höst var hon med och tog upp all potatis, på det ställe i Vestra Via där hon bor med sin man och dotter.

I samband härmed kan nämnas, att fru W. för endast två år sedan vid ett tillfälle då soteld utbrutit i stugan trots sin höga ålder vig som en sotare, sprang upp för den branta brandstegen på taket och släckte elden.

H. 8. D:s KORRESPONDENT- OCH ANNONSBYRÅ I STOCKHOLM.

Sedan en följd av år har HVAR 8 DAG såsom bekant haft en Korrespondent-Byrå i Stockholm, Drottninggatan 66, hittills närmast avsedd för att på nära håll kunna följa tidningens redaktionella intressen i huvudstaden.

Då detta tidningens intresse alltmera påtagligt mötes av förståelse och uppskattning från en ständigt växande krets av både läsare och annonsörer i Stockholm, ha vi, dels för att kunna ägna än större uppmärksamhet åt det redaktionella arbetet där, dels för att underlätta samarbetet med Stockholms annon-

DROTTNINGGATAN N:R 66.

serande affärsvärld, fr. o. m. augusti månads ingång utökat vår Stockholms-byrås befogenhet att företråda huvudredaktionen och annonskontoret i Göteborg samt till vår representant i Stockholm utsett herr NILS BRATT.

Alla hänvändelser och förfrågningar — utom sådana rörande tidningens distribution i Stockholm vilken handhaves av Svenska Pressbyrån, Rtel. 8573 — emottagas och besvaras beredvilligt å H. 8. D:s Korrespondent- och Annonsbyrå, Rtel. 8784.

HVAR 8 DAG.

INTERNATIONELL METEOROLOGISK KONFERENS I BERGEN.

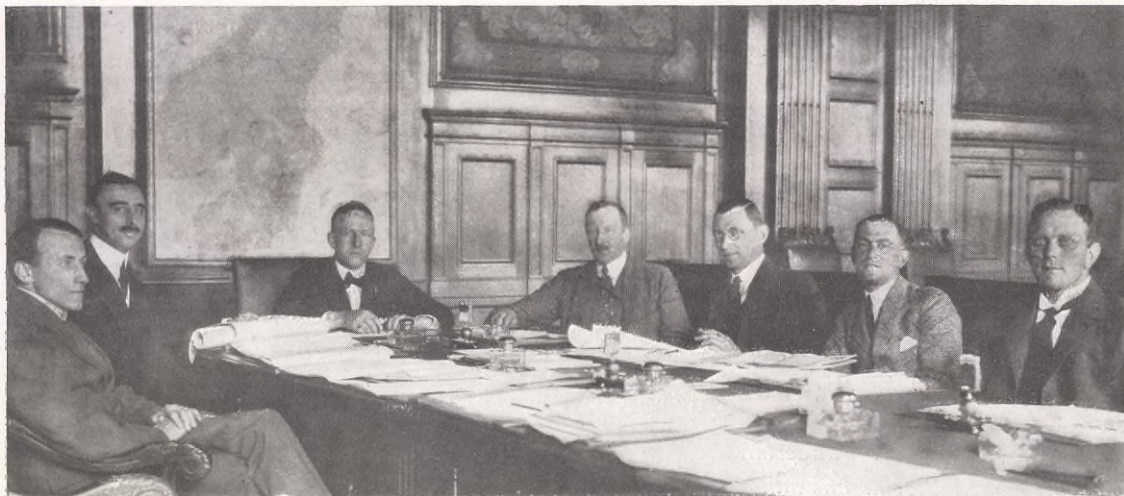
GEOFYSISK INSTITUT (föreståndare prof. V. Bjerknes) samt "VEIRVARSLINGEN PÅ VESTLANDET" (föreståndare J. Bjerknes) inrymda i öfre våningen i villan, belägen i Nygaardsparken, Bergen. Trädet framför villan är en stor *Auracaria*.

Efter fotografier.

Källa: Bengt Nilförsparv.

GRUPP AV DELTAGARE I KONFERENSEN: Vi namnteckna: 1. överdirektören fil. d:r A. Wallén, Stockholm; 2. professor van Bemmeln, Batavia, Java; 3. professor V. Bjerknes, Bergen; 4. sir Napier Shaw, London; 5. direktören, professor van Everdinge, Holland; 6. ingenjör Schererschewsky, Lyon o. Paris; 7. byrådirektören J. V. Sandström, Stockholm; 8. direktör T. Hesselberg, Kristiania; 9. J. Bjerknes jor, Bergen; 10. d:r Sekiguchi, Kobe, Japan.

Den av internationella meteorologiska kommittén på hösten 1919 i Paris tillsatta specialkommissionen, "Commission pour l'exploration la haute Atmosphère", har under sista veckan i juli sammanträtt till konferens i Bergen under presidium av professor V. Bjerknes. Som representanter för Sverige närvaro överdirektör Axel Wallén och byrådirektör J. W. Sandström. Därförutom bevisades kongressen av Europas främsta meteorologer, varibland kunna nämnas f. d. direktören för Meteorological office, London, sir Napier Shaw och hans assistent, director, överste Gold, vilken sistnämnde under

Efter fotografier.

Källa: Bengt Nilförsparv.

INTERNATIONELL LUFTTRAFIKKONFERENS I STOCKHOLM. Vi namnteckna fr. v.: Ingenjör Lignell, Jonkhee van der Berch van Heemstede, kapten Jacobsson, kapten Meisterlin, direktör Wulff, major Wronsky, direktör Plesman. Text å sid. 752.

NORDISK AUTOMOBIL- OCH MOTORCYKELKONGRESS I STOCKHOLM under major A. Sjöstedts (X) oratorandeskap. Text å sid. 739. — Pressfoto. — Klisché: Bengt Silfverparre.

**SVENSKA II STATENS
PREMIE
OBLIGATIONSÅN
Å 100.000.000 KR.**
TVÅ DRAGNINGAR ÅRLIGEN:
KR. 6.000.000 KR.
HÖGSTA VINST VARJE DRAGNING:
KR. 200.000 KR.
PRIS 50 KR. PR. OBLIGATION

kriget organiserade Englands fältmeteorologi, samt holländarne van Everdingen och van Bem melen. Den viktigaste uppgiften för konferensen gällde organiserandet av ett fortsättande av det internationella samarbete på området som efter att ha pågått ett femtontal år avbröts genom världskriget. Preliminärt beslut fattades vidare om upprättandet av en internationell byrå, som skall leda arbetet och som eventuellt får sitt säte i Bergen.

Till bild å sid. 742.
En insändare skriver: En av den svenska naturskyddsrörelsens främsta krafter har sagt: "Njut av naturen, men låt den så vitt möjligt vara i fred!" Om denna uppmaning allmänt åttlyddes, skulle både växtvärlden och djurvärlden bli oss till vida större glädje, än nu är fallet. Vi skulle ha utsikt att få behålla våra vackra blommor, av vilka flere (bl. a. blåsippan) nu hålla på att utrotas; buskar och träd skulle ej beskattas på grenar och göras vanskapliga; nöjesjakt och okynnesskytte skulle ej heller förekomma. I stället skulle sådana idyller, som vår bild å sid. 742, från stadsparken i Nässjö giva exempel, bli vanliga till nöje och vederkvickelse för alla som utbytt nedärvd rovinstant mot ansvarskänsla och lärt sig förstå att värsligt umgås med naturen.

AFFISCH TILL SVENSKA STATENS II. PREMIEOBLIGATIONSÅN, utförd av konstnären Torsten Schonberg. Det nya statslånet, som i dagarne emitterats, har vunnit lika stort intresse inom finanskretsar tillfölje de nya och för alla parter fördelaktiga bestämmelser som äro gällande för detta statslån, som det med begärlighet mottagits av allmänheten. I ett följande nummer skola dessa bestämmelser närmare meddelas. — Klisché: Bengt Silfverparre.

Foto: Ellqvist, Stockholm. Klisché: Goés, Gbg.
SVERIGES LÄNGSTE MAN — 214 cm. — under sjukbehandling å Serafimerlasarettet i Stockholm.

Vidst. bild:
DEN FÖRSTA JÄRNVÄGSOLYKAN PÅ RIKSGRÄNSBÄNAN den 3 augusti, då ett malmtåg tillfölje ett vagn-axelbrott urspråde med 7 vagnar och därvid ramponerade linien. — Olyckan skedde vid Krokviks station, men trafiken uppehölls medelst sticckspår tills banan blev klar igen efter ett par dagar. (Foto: Bofg Mesch, Kiruna.) Klisché: Bengt Silfverparre.

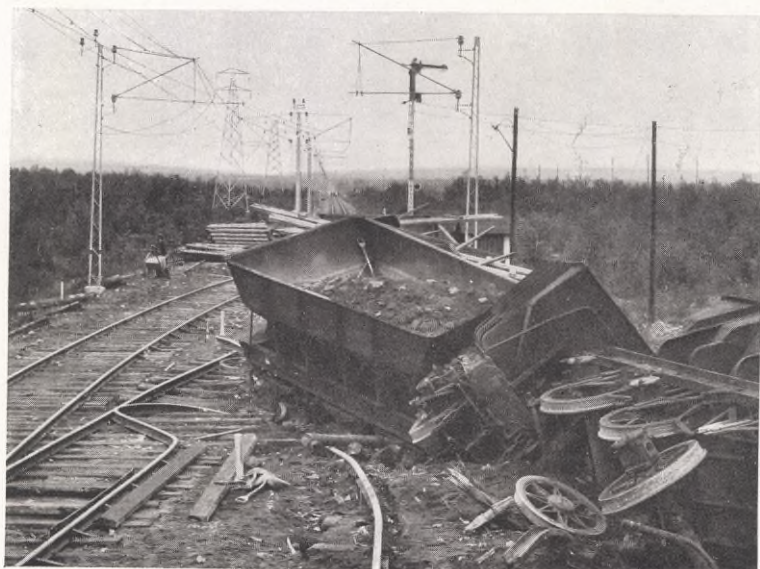

Foto: Norberg, Sthlm. Kliche: Gös, Gbg.

TANDLÄKAREN HUGO CLASON, en av Stockholms främsta och framgångsrikaste kappseglare under många år, tilldelad K. S. S. S:s förtjänstmedalj i guld, en sällsynt sportutmärkelse.

Santhamnsregattan, som i år pågick dagarna 3-8 augusti, var den första och enda av de under säsongen anordnade segelregattorna i Stockholms skärgård, som vunnit någon nämnvärd anslutning. Det föreföll till och med som om alla våra främsta yachtägare sparat sig till denna vår främsta segelmeeting och nästan alla våra vackraste och från föregående års seglingar välkända märken hade mött upp, varjämte en rad fina finska båtar kommit tillstådes och segerrikt upptogo tävln med de svenska konkurrenterna. Särskilt första dagen visade de finska seglarna en påfallande överlägsenhet, vilket emellertid i hög grad får tillskrivas de för dem då särdeles gynnsamma vindförhållandena. Även ett par tyska båtar uppträdde denna gång på tävlingsbanan.

Som väntat var vände sig också segerlyckan till de våras fördel i och med att vinden friskade i och redan andra tävlingsdagen kunde noteras flera vackra segrar.

Foto: Norberg, Sthlm. Kliche: Gös, Gbg.

FRÖKEN MAGDA HOLM vid K. Dramatiska Teatern, med sina upprepade segrar under K. S. S. S:s regatta en av Santhamnsdagarnes favoriter. Vår bild visar den unga damen på sin modärna båt, en sannskyldig "prinsessan på ärtskidan".

TAMA ÄNDER i Ingsbergssjön invid Stadsparken i Nässjö.

Foto: Bengtsson, Nässjö. Text å sid. 741. Kliche: Bengt Silfverparra.

Amatörfoto. Kliche: Bengt Silfverparra.
EN 90-ÅRING som ännu för två år sedan spräng upp för brandstegen och släckte soteld på stugutaket. Fru M. C. Wennerström i Vintrosa s:n, Närke. Text å sid. 739.

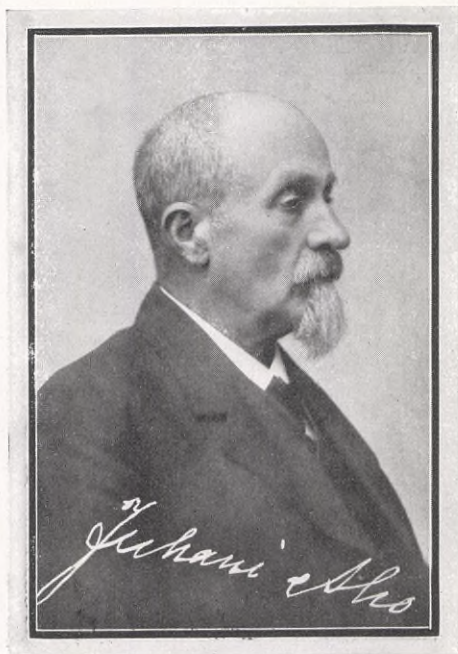

Amatörfoto. H. Holm, Stenungsön.

Kliche: Bengt Silfverparra.

EN RORSMAN I YNGSTA LAGET.

SENASTE BILDER FRÅN FINLAND.

Efter porträtt.

JUHANI AHO. *Nische: Bengt Silfversparre.*
F. 1851. † 8 augusti.

En av Finlands främste finskspråkige författare, vilkens verk i översättning funnit väg över hela den litteraturintresserade världen.

hans namn som sitt hittills största — har i icke oväsentlig mån bidragit att han som skapade och utbildade en i modern mening fullständig finsk berättarkonst, vilken stående i rapport med strömningarna inom den europeiska litteraturen dock har sin rot i det egna landets jordmån och sin nära samhörighet med dess folk och natur. I språkligt hänseende höjde han den finska prosan till en dithills oanad fulländning och uttrycksfullhet.

Den bortgångne var sedan 1891 gift med målarinnan Venny Soldan.

Den finske författaren *Juhani Aho* avled den 8 augusti i Helsingfors efter en längre tids sjuklighet.

Den bortgångne, vars egentliga namn, *Johan Brofeldt*, fullständigt undanträngts av det antagna författarnamnet, var född 1861 i Savolaks, där fadern var präst. Efter avslagd studentexamen (1880) ägnade han sig åt skriftställarverksamhet och slog sedan 1882 igenom som författare medels en överlägsen skildring, betitlad "Då far köpte lampan", med materiel hämtat ur savolaksiskt allmogeliv. Även i fortsättningen blevo allmogeskildringarna, tecknade mot bakgrunden av finsk natur och historia, hans egentliga arbetsfält. Vid 1890-talets början kom Juhani Ahos diktning in på andra och delvis nya områden. En vid denna tid företagen resa till Paris under vilken han mött starka intryck av den franska moderna litteraturen, ledde honom till den psykologiska analysen i romanens form. De arbeten av hans hand, som höra till de närmaste åren, beteckna nya och stora landvinningar för hans författarskap. Som de mest bemärkta kunna nämnas "Ensam" och "Prästens hustru" vilka båda genom det erotiskt betonade ämnet gävo anledning till en utomordentligt häftig polemik rörande romanernas "sedliga värde". Hans mest betydande arbete är dock "Panu", en med finska mytologiska motiv rikt invävd skildring från heddens strid med kristendomen i Öst-Finland på 1600-talet. — Av smärre berättelser, naturskildringar och lyriska stämningar utgav Juhani Aho ett flertal samlingar, alla bärande titeln "Spånor". Bredvid sin författarverksamhet ägnade han sig även i yngre år åt journalistiskt arbete.

Till Juhani Ahos berömmelse — den moderna finska diktningen nämner

BLIV MEDARBETARE I HVAR 8 DAG

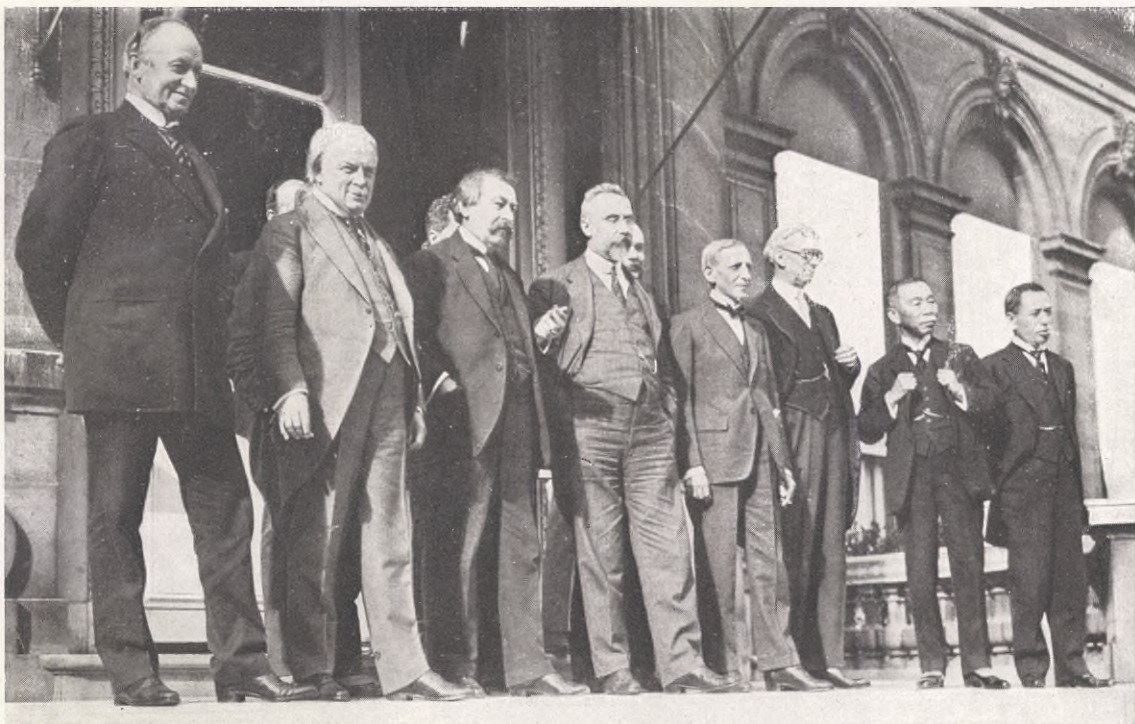

Efter fotografier.

NYLANDS BATALJON FIRAR 40-ÅRS JUBILEUM den 5 augusti. Bataljonen uppställd å kaserngården till den forna bataljonens förläggning. — Däröver: Den forna bataljonens förste kommandör, den nu 85 årige generalmajoren Wilhelm von Kraemer (i mitten), t. v. en son till denne, t. h. Bataljonens andre kommandör, förre ministersekreteraren Langhoff.

Kläd: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthm—Gbg.

FREDENS, FRIDENS OCH STRIDENS SÄNDEBUD.

Efter fotografik. Kliche: Coëk Ritbord & K. Schönstatt, Gm.

HÖGSTA RÅDETS KONFERENS I PARIS.

Vår grupp bild togs under en paus i utrikesministeriets trädgård och visar fr. v. Lord Curzon och Mr Lloyd George, Englands utrikesminister och premiärminister; M. Briand, franske konseljpresidenten; M. Bonomi och markis della Torretta, Italiens konseljpresident och utrikesminister; Mr Harvey, Förenta Staternas sändebud i England, Mr Hayashi, Japans sändebud.

Text å sid. 746.

Bild t. v.: FÖRSONINGEN MELLAN VATIKANEN OCH FRANKRIKE. Den nye påvlige nuntien, Kardinalen monseigneur Cerretti, som i dagarne anlant till Paris och mottagits av republikens president.

Bild t. h.: MAXIM GORKI den nye lösmedelstiktatorn, vid ett besök i Helsingfors före kriget.

Meierst: TYSKA REPUBLIKEN FIRAR FÖRSTA GÅNGEN SIN STATS FÖRFATTNING DEN 11 AUGUSTI. Högtidligheten framför Operan; främst rikspresidenten Ebert och rikskansleren Wirth (med hatten i hand). Efter fotografier. — Kliche Ernst Silfverparre.

DE FÖRSTA BILDERNA FRÅN SPANSK-MAROCKANSKA KRIGET.

1. SPANJORERNA ANLÄGGA SKYTTEGRÄVAR TILL MELILLAS FÖRSVAR.

2—3. SPANSKA FÖRSTÄRKNINGSTRUPPER ANKOMMA TILL MELILLA.

Efter fotografier.

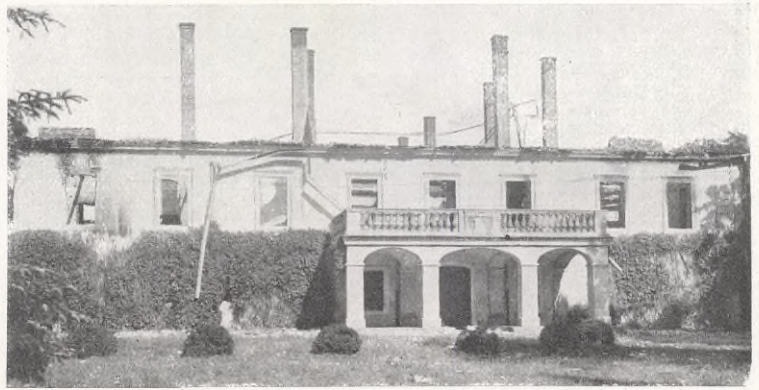
4. SPANSKA SÅRADE FÖRAS TILL MONT ATALAYON-TRAKTEN.

Klické: Bengt Silfversparre.

POLSKA VÅLDSDÅD I OBER-SCHLESIEIN.

DET OLYCKLIGA LANDET INFÖR SIN ÖDESTIMME.

I anslutning till den Ober-Schlesiska frågan, vilken i dagarna förekommit till behandling vid Högsta rådets konferens i Paris, och för vilken vi här nedan i stora drag redogöra, återgiva vi ett antal bilder från Ober-Schlesien, vilka tillställts oss av en landsman. Dessa bilder, vilka äro fullt autentiska, utgöra lika talande som beklämmande vittnesbörd om det skräckvälde de polska befolkningselementen, understödda av Frankrike, utövade före och under den tid den ober-schlesiska folkomröstningen ägde

RUINERNA AV SLOTTET SCHIMISCHOW, tillhörigt greve Strachwitz.

INTERIÖR AV SLOTTET EFTER ÖDELÄGGELEN.

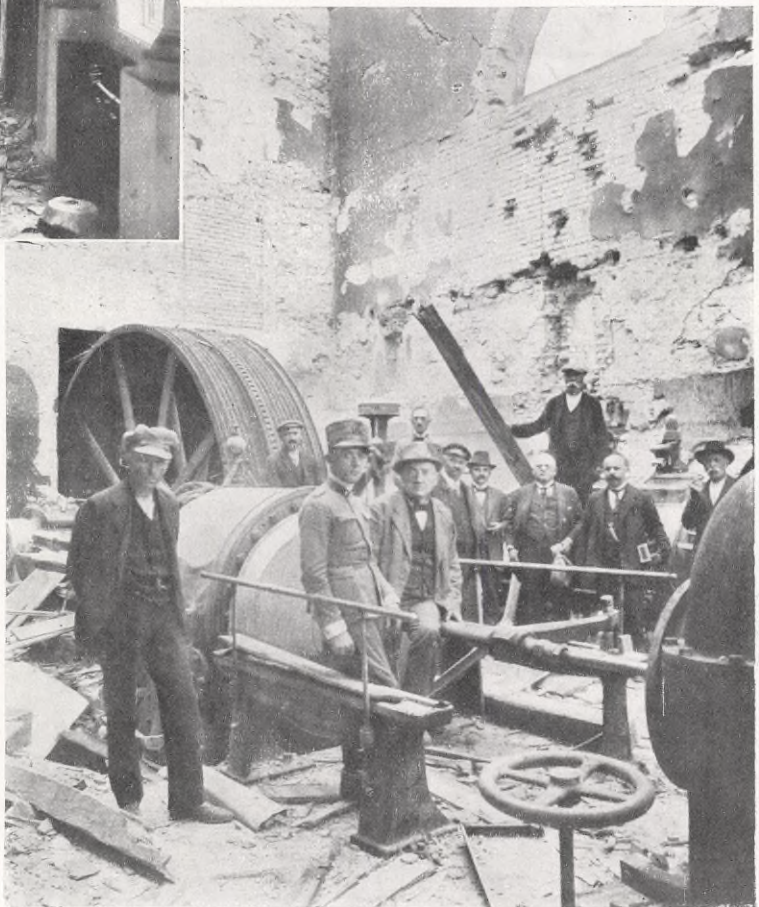
beredas tillfälle att välja mellan att kvarstanna inom den tyska statskroppen eller ansluta sig till något grannstat, i detta fall Polen. Bakom detta krav stod Frankrike, vilket i skydd av nationalitetsprincipen önskade beröva Tyskland Ober-Schlesien med dess på naturtillgångar, kol, zink och järnmalm, kalk m. m., utomordentligt rika industriområde, en triangel mellan städerna Tarnowitz, Myslowitz, och Gletwitz. Realiserandet av den a plan skulle för Tyskland betyda en oerhörd ekonomisk förlust, i det att nationalförmögenheten därigenom skulle minskas med 120 miljarder pappersmark och den årliga nationalinkomsten med 24 miljarder. Därjämte skulle avskärandet av kol- och mineral-tillförseln från Ober-Schlesien framkalla en fruktansvärd arbetslöshet inom det övriga Tysklands industri. För fransk uppfattning framstod slutligen det Ober-Schlesiska industriområdet som en blivande krigsverkstad, vilken om den förblev i Tysklands ägo komme att utgöra ett ständigt hot mot Frankrike.

Den i fredstraktaten påbjudna folkomröstningen i Ober-Schle-

rum. Terrorn, vilken riktade sig mot den tyska befolkningen, avsåg att injaga skräck hos denna och skrämna den bort från valurnorna, en plan, som dock enligt vad omröstningsresultaten visade, fullständigt misslyckades.

Högsta rådet samlades den 8 aug. i Paris till en ny konferens, vilken på förhand av världspränsen betecknats som den viktigaste sedan Versaillesfredens tillkomst. Man synes därvid mindre hava tänkt på de på förhandlingsprogrammet upptagna egna frågornas egen betydande vikt, än på den oöverensstämmelse för att icke säga något mera i fransk och engelsk uppiattning, som kommit till synes i Oberschlesiska frågan, konferensens viktigaste ärende, och vilken måste anses innesluta fara för en brytning mellan de båda makterna samt därigenom också för en sprängning av ententen.

I Versaillesfredstraktaten nämndes även Ober-Schlesien bland de tyska områden, i vilka befolkningen genom omröstning skulle

Efter fotografier. SCHIMISCHOW-VERKEN, fullständigt förstörda. Kliché: Bengt Sjöbergström.

sien gav icke det av franska regeringen önskade resultatet, i det att landsdelen i sin helhet med 709,000 röster mot 479,000 uttalade sig för Tyskland. Det visade sig emellertid, att i själva det omstridda industriområdet, ehuru visserligen även här en om än svag tysk majoritet förefanns, landskommunerna röstade polskt under det att städerna med stor övertikt uttalat sig för Tyskland. Frankrike krävde nu att omröstningen skulle gälla kommunvis. Landskommunerna skulle sålunda tillfalla Polen, och, då industriområdet av praktiska skäl icke borde delas, även städerna, ehuru ägande tyskt flertal, överlämnas till samma land. Den egelska uppfattningen överensstämde med den franska ifråga om in-

RUINERNA AV SLOTTET KALINOW, tillhörigt greve Brühl-Renard. Sprängdes den 29 maj 1921, efter det de polska banditerna bortfört 34 hästar och 21 boskapsdjur.

Vidst. bild: RUINERNA EFTER SLOTTET STUBENDORF, tillhörigt greve Strachwitz.

Nederst: ANNU EN BILD AV DE ÖDELAGDA SCHIMISCHOW-VERKEN.

dustriområdets odelbarhet, men samtidigt gjordes gällande att röstningsresultatet i de olika kommunerna icke finge vara utslagsgivande utan i stället det samlade röstetallet för hela området och detta sålunda tillerkännas Tyskland. Här för talade även det förhållandet att den oberchlesiska industrien tvingats till blomstring genom tysk företagsamhet och tyskt kapital.

Då den franska och engelska uppfattningen icke kunde bringas till överensstämmelse hänsköts frågan till en sakkunnighetskommitté, vilken emellertid icke håller kunnat enas utan för det sammanträdande Högsta rådet framlagt icke mindre än tre förslag till lösning, ett franskt som vill överlämna industriområdet till Polen så när som på en obetydlig värdelös sträcka, ett engelskt som förordar en motsvarande delning men till Tysklands förmån och slutligen ett italienskt kompromissförslag som mera närmar sig det engelska än det franska förslaget.

Vid frågans behandling inför Högsta rådet i Paris hava tydligen de största ansträngningar gjorts för att uppnå en dräkt, men de eftergifter man från fransk och engelsk sida varit villig till hava icke varit till fyllest för en lösning. Man har stått inför en fundamental skiljaktighet i fråga om uppfattning, principer och önsningar vilken oinlettgjort alla försök till kompromiss. På Englands, Italiens och Japans hemställen har Högsta rådet nu beslutat att för inhämtande av Förbundets råd hänskjuta den oberchlesiska frågan till Nationernas förbund.

Efter fotografier.

Kliché: Goës Ritbyrå & Klicheanstalt, Gbg.

“VASAORDEN”.

ETT HISTORISKT KÅSERI AV OSWALD KUYLENSTIERNA.

Aldrig var Stockholm under den gamla goda tiden festligare, än då en utländsk konung eller en stormakts president en sommardag steg i land vid Logårdstrappan.

Fladdrande blågula dukar och hurrande folkmassor, ljusa damtoaletter och uniformer, vid landstigningsplatsen och på kajerna. Gardesregementena till fots, med musikkårer och vita fanor stodo uppställda på Skeppsbron, med honnörskompanier i björnskinnsmössor, erinrande om den napoleonska tiden. En prydligare trapp än dessa våra garden, i stor parad sommartiden, med vita byxor och vita epåletter, fanns knappast annorstädes i Europa.

Om det var Frankrikes statsöverhuvud, som man hälsade välkommen, kunde man få se det för våra ögon egendomliga skådespelet, då presidenten kysste en flik av gardesregementets livfana...

I Gustaf III:s slup, “Vasaorden” hade den höge resejären under taktfasta årtag blivit förd till den med “kronkläde” d. v. s. mörkblått kläde, besatt med gula kronor, betäckta trappan. Landstigningen, då de i vita jackor klädda matroserna reste sina nio par åror, medan solen lyste på slupens i guld, vitt och ljusblått hållna, rokokornament och den kungliga kronan på akteröverbyggnadens tak, hade varit en påminnelse om hur den siste konungen av l’ancien régime här i Norden, med sitt sällsynta skönhetssinne och sin konstnärliga smak, på sin tid ordnade ett högtidligt mottagande på Stockholms ström.

Nu har även detta gustavianska minne skattat åt förgängelsen, åt Galärvarvsbrandens lågor...

Då Gustaf III år 1774 döpte sin kungsslup till “Vasaorden”, hade detta ord en väsentligt annan klang än i våra dagar. Denna två år tidigare instiftade orden bars ännu endast av ett fåtal personer, alla på ett eller annat sätt framstående. Ordens form, var ock som bekant en annan än den nuvarande. Den var oval och kunde därför ge en viss anledning åt det under 1800 talet uppfunna vedernamnet “vasatrissan”. Bandet till denna orden, som ju skulle utdelas även för förtjänster om jordbruk, var emellertid icke blott av denna orsak i samma färg som markens grönska. Denna färg var samtidigt en honnör åt en

dam, vars vapenfärg Gustaf III bar vid mer än ett tillfälle, grevinnan d’Egmont, och vars make erhöill den nya orden vid dess instiftande.

Med “Vasaorden” försvann den sista av de slupar, som redan på 1700-talet skurit strömmens böljor. Dess kunglige herre använde den ofta, ty liksom den skald, som besjungit “Iljan i Norrström”, älskade han att färdas i båt över dess vatten.

Kanske ha dessa båda mött varandra under sådana färder.

Bellman har i levande färger beskrivit för oss huru Stockholms ström den tiden såg ut. Det fanns då inga granitkajer, utan mest naturliga, vassbevuxna stränder. Palatsen och kyrkorna voro antingen tegelröda eller hade slottets “lejongula” färg. Låga grå stugor hade torvtak fanns det gott om på Söders bergshöjder, som tillika voro kantade med väderkvarnar. På Kastellholmen funnos, då som nu, salutkanoner, men “Kastellet” var ett annat, vida mindre. Djurgården hade visserligen sin lilla sjömanstad, men var förövrigt ett stycke orörd natur, ägnad åt pastorala nöjen.

Kanske har “Vasaorden”, med sin kunglige herre, susat förbi en annan slup, med Bellman och hans luta i ett glatt sällskap ombord. Kungen, med sitt serafimerband och sina briljanterade ordnar, har väl som vanligt vinkat åt sin poet och hovsekreterare — han kunde ju konsten att visa älskvärdhet t. o. m. med endast ett vänligt ögonkast — och Bellman, i sin röda väst, har svarat med samma sång, som han improviserade revolutionsdagen 1772: “Gustafs skål!”

“Så glänser nu din krona, kung Gustaf, dubbelt dyr, och ditt folk nu med tårar till ditt hjärta det flyr.”

Gud och kung, är svenska folkets röst.
Sjung en var: kung Gustaf är vår far.”

Även till sjöss har sålunda säkerligen Bellman “ögnats av en mild monark”. På skådespel tilltalade ju honom mer än dem, då “spaniefarare”, med sväljande segel löpte in i Stockholms hamn eller då hans konung under kanonsalut gick ombord på sin flotta.

Från denna tid är nu det sista minnesmärket, “Vasaorden”, borta.

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Silfverparre.

GUSTAF III:S
PRAKTSLUP
“VASAORDEN”
vilken vid den å
Galärvarvet i
Stockholm nyligen
timade stora
eldsolyckan blev
lågornas roy.

BLIV MED-
ARBETARE I
HVAR 8 DAG!

Skriv aldrig
och fråga först
— tid går där-
vid förlorad —
utan insänd
vad Ni tror
lämpar sig för
tidningen, vare
sig berättelser,
uppsatser
eller goda foto-
grafier för
dagen.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

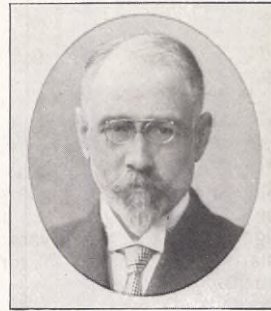
O. HAMMARSTÉN.
Prof. Emeritus. — Uppsala.
80 år 21 aug.*

J. A. H. HAMMAR.
Professor. — Uppsala.
60 år 21 aug.*

N. EDÉN.
Prof. Förutv. Statsminister.
Uppsala. — 50 år 25 aug.*

J. G. PETTERSSON.
Borgmästare. — Södertälje.
55 år 24 aug.*

L. E. ENGSTRÖM.
F. d. Stationsinspektör. — Hult.
80 år 10 aug.*

F. HAMMARSTEN.
Kyrkoherde. Teol. D:r.
Stockholm. 75 år 16 aug.*

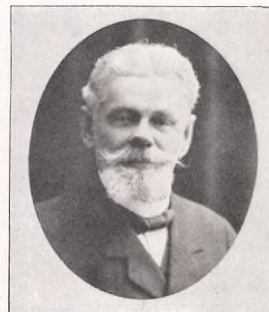
E. H. J. LUNDSTRÖM.
Kyrkoherde. — Ekshärad.
50 år 17 aug.*

G. A. TISELIUS,
Lektor. — Djursholm.
50 år 24 aug.*

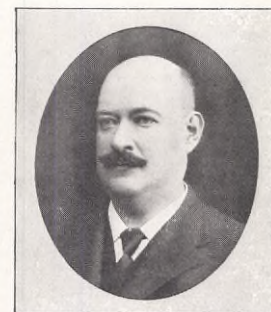
E. G. LANGE.
Direktör. — Uddevalla.
80 år 23 aug.*

J. FORSSTEDT.
Överingenjör. — Västerås.
70 år 30 juli.*

A. J. SEIERSEN.
Konsul. — Malmö.
60 år 23 aug.*

J. A. STERNERMARK.
Grosshandlande. — Stockholm.
50 år 30 juli.

C. A. ÅKERHOLM †.
F. d. Handlande. — Stock-
holm. — F. 1843. † 3 aug.

P. HÅRDÉN †.
Direktör. — Stockholm.
F. 1867. † 2 aug.*

E. I. A. KINNVALL †.
Provinsialläkare. — Stock-
holm. — F. 1873. † 5 aug.*

O. I. W. LARSSON †.
Lektor. — Stockholm.
F. 1874. † 2 aug.*

Klitsh: Kem. A.-B. Bengt Sjöfvergarre, Sthlm—Gbg.

* Data å nästa sida.

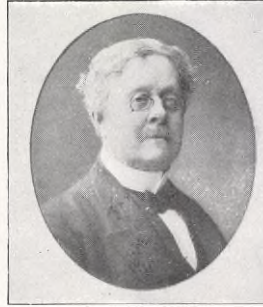
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

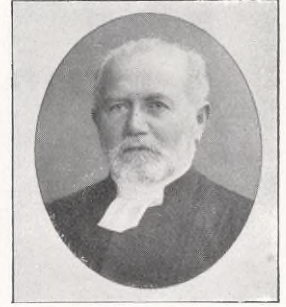
A. V. EKLUND †.
F. d. Byråchef. — Stockholm.
F. 1844. † 6 aug.*

O. E. ARBMAN †.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Erikstund. — F. 1847. † 6 aug.*

O. L. ROOTH †.
Kanslisekreter. — Stockholm.
F. 1848. † 4 aug.*

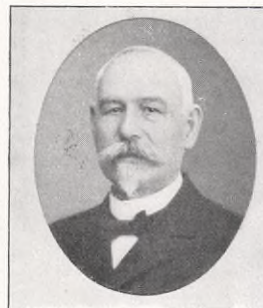
O. HOLMSTRÖM †.
F. d. Professor. — Lund.
F. 1854. † 13 aug.*

P. G. TAMM †.
Brukspatron. — Elsebo.
F. 1842. † 12 aug.*

A. E. L. HOLMQVIST †.
Grosshandlande. — Hålsing-
borg. — F. 1848. † 4 aug.*

C TOLLSTADIUS †.
F. d. Stationsinspektör. — Stock-
holm. — F. 1851. † 6 aug.*

INNEHÅLL.

Dr. Helmer Key (Biografi och helsidesporträtt). — Svenska och utländska porträtt och bilder till dagskrönikan. — Internationell meteorologisk kongress i Bergen. — Nordisk Automobil- och Motorcykelkonferens i Stockholm. — Ober-Schlesien. — Veckans porträttgalleri. — Spänjorernas strider mot Rikskabyterna, av C. A. C. Lewenhaupt.

OLOF HAMMARSTEN. Stud. 61, med. lic. 63, med. dr. s. å., doc. i fysio ogil i Upps. s. å., adj. i medic. o. fysiol. kemi 73, personell professor i medicin 77, professor i medic. o. fysiol. kemi 83—03. Fil. hed.-dr. i Uppsala 93, led. av universitetets drätselnämnd 86—05, univ. prorektor 93—1900, dess rektor 01—05. Led. av stadsfullm. 87, ordf. 1900—02, landstingsman o. några år v. ordf. Led. av Vet. akademis Nobelkomm. i kemi 06—21, dess ordf. 10—21. Biografi o. helsid.-portr. årg. II: 53.

AUGUST HAMMAR. Stud. 79, med. lic. 90, med. dr. 92, doc. i histol. i Upps. s. å., e. o. prof. i anatomi där 94, professor i anatomi där sdn 98. Led. av univ. drätselråd sdn 06. Erhöll 97 o. 07 av Vet.-akad. Flormanska priset, 07 Sv. läkarsällsk. jubileumspris o. 09 av Större konsist. i Upps. Björkensäms priset. Hed.-led. av Stockh. nation i Upps. Led. av Inst. intern. d'Embryologie.

NILS EDÉN. Stud. 89, fil. lic. 97, fil. dr. 99; provår 98—99, lekt. i hist. o. geografi samt modernsm. v. Upps. h. allm. lärov. 02 Doc i hist. v. Upps. univ. 99, e. o. prof. 03, professor sdn 09. Insp. f. Norrl. nat. sdn s. å., dess hedersled. 04. Stadsfullm. i Upps. 11—17. Led. av Riksd. A. K. sdn 09, led. av konsist.-utsk. sdn 11, dess ordf. 13—17, led. av försvarsutsk. 14, heml. utsk. 14, 16, 17. Ord. i lib. saml.-part, led. av fris. landstfören. förtroenderåd o. arb.-utsk. Statsminister 17—20. Biografi o. helsid.-portr. årg. XIX: 4.

JAKOB PETERSSON. Stud. 84, jur. utr. kand. 91, v. hvd 93, borgmästare i Södertälje sdn 96. Led. av landstinget sdn 08, led. av Riksd. A. K. sdn 1900; led. av lagutsk. sdn 08, ordf. i la lagutsk. 19, ordf. i arb.-utsk. 19, talm.-konf. 23. Led. av saml.-part. förtroenderåd. Led. av nykterh.-komm. 11—17, av elektr. kraftkomm. 11. Styr.-led. i Sv. fattigv.-förb. o. i Skyddsvårnet.

LAURENTIUS (LARS) ENGSTROM. Började som lantbr. i Lönneberg, anst. v. Mariannelunds bruk, stat.-sk. v. Nässjö-Oskarsh. järnv. 74, stat.-insp. v. Bohult 75, v. Hult 79—84. Åtnjuter inom sin trakt en alldeles särskild popularitet o. är högt värderad för sina personliga egenskaper. Måhända har till populariteten även bidragit den egenskap att vara fader till vår höglitterära och konstnärlige skämtare och allvarsman Albert Engström.

FREDRIK HAMMARSTEN. Stu. I. 63, prästv. 72, past.-ex. 81, kyrkoh. i Örtomta 91, i Solna o. Utriksdals slottskap. 96, slottspastor å Karlberg s. å., kontr.-prost i Roslags d. kontr. 98, tje. e. o. hovpred. s. å., pastor v. Basieholmskyrkan 1900, kyrkoh. i Jakob sdn 08. Led. av kyrkomöt. 05 o. 10, av dir. ö. Stockh. st. undervisn. verk sdn 13. Led. av styr. f. Eugeniahemmet, Sv. sällsk. f. nykterh. o. folkupplöstran, Sv. bibelsällsk.

ERNST LUNDSTRÖM. Stud. 91, banklän. 91—92; teol. fil. ex. 99, prästv. 1900, kateket i Maria förs. i Stockh. 04, pred. v. Sabbatsbergs ålderhem 05 o. sjukh. 06, kyrkoh. i Ekshärad 16. Sv. kyrkans miss.-styr. omb. f. Stockh. 07—15 o. för Karlst. st. 17—20. Kyrkohist. forskare o. förf. arkivforsk. på egen bekost. i Ryssl. 13.

GUSTAV TISELIUS. Stud. 88, fil. dr. 03; adj. v. h. allm. lärov. Östern 05—09, timlär. v. Sjökr.-sk. 03—09, manl. förestånd. v. Whittlockska samsk. 09—13; lektor i modernsm. o. filos. v. h. allm. lärov. å Söderm. sdn 09. Rektor v. h. allm. lärov. i Hudiksvall 13—20. Insp. f. Hudiksv. elem.-ärov. f. fil. 13—20.

EMIL LANGE. Affärsanst. i Uddevalla 57, etabl. firma i eget namn 67, omb. t. a.-b. o. dess verkst. dir. sdn 19. Stadsfullm. 79—10 (v. ordf. 04—09, led. av fattigv.-styr. 77—87 (ordf. 85—87), led. av hälsöv.-nmd. 79—02, kyrkoråd sdn 80, kyrkovård sdn 82, förvalt. av kyrkans ekonomi o. kyrko-gårdar 95—11, förv. dir. f. Gustafsbergs barnhus 85—93 o. (ordf.) 08—11. Led. av hand. o. sjöf. nmd. 88—11 (ordf. fr. 98), led. av styr. f. U. L. B. järnv. 99—12, huvudman i sparb. sdn 94. Förv. av o. styr.-ordf. i Uddev.

sjukh. f. obotl. sdn 95. Ord. i dir. f. länssanator. 11—14. Landstingsman 02—09.

JAMES FORSSTEDT. Avg.-ex. fr. Teknolog. inst. i Stockholm 75, prakt. v. svenska bruk samt avreste till För. Stat. 83 där han erh. anställn. v. Washburn & Moen Mfe Co såsom rit. o. konstruktör o. senare som övering.-assist. Återvände t. Sverige 98 o. uppförde samt igångsatte Nord Metall-a.-b. (nu Sv. Metallverken) verkstäder i Västerås o. var övering.-dir. t. 13, sist'n. år tekn. chef v. Finspongs metallv. a.-b. Numera konsult. ing. i Västerås. Ivrade under sin vistelse i För. Stat. f. den svenska koloniens i Worcester bästa, blev invald bl. stadens fullm., skolstyr. m. m. därvid han genomdrev införande av Lings gymnastik o. svensk hemsjöjd.

ANTON SEFERNSEN. På sin tid inneh. av Cigarr o. tobaksfabriken Unolen i Malmö, vilken 03 uppgått i Sv. Tobaksmonopolet. Chef f. a.-b. Sv. tobaksmonopolets fabr. i Malmö.

PETRUS HÄRDÉN †. Rit. v. olika verk o. verkst. 81—95, tills. m. dr. H. Tholander inneh. av konstr.-byrå i Stockh. 95—01, ensam inneh. 01—04, förestånd. f. Metallurg. a.-b. konstr.-byrå 04—09, verkst. dir. f. a.-b. Ingbyrån Alians 07, inneh. av P. Hårdéns konstr.-byrå i Stockh. 09.

ERNST KINNVALL †. Stud. 92, med. lic. 1900, e. prov. läk. i Klinte-hamns distr. 03—07, i Kyrkhults distr. 07, i Indals-Liden 14; transp. t. Falkenberg distr. innev. år med tillträde tillförlige sjukdom icke denna tjänst. Kommunalfullm. i Indals-Liden. På sin tid intend. v. Tulseboda brunns.

IVAR LARSSON †. Stud. 93, fil. lic. 03, fil. dr. 04; efter olika vikar. adj. i tyska o. eng. spr. v. Göteborg. h. reallärov. 07, lekt. i samma ämnen v. h. Reallärov. å Norrm. i Stockh. sdn 08, lär. v. Palmgrenska samsk. sdn 10, v. Priv.-lär. semin. sdn 13. Sekr. i Nyfilolog. sällsk. Lärboksförf.

AXEL EKLUND †. Stud. 62, kamm.-ex. 63, E. o. kammarskr. i Tullv. s. å., ord. 73, packhusinsp. i Malmö 86, byråchef i Gen.-tullstyr. (revisionsbyrå 92—04).

OLOV ARBMAN †. Stud. 68, prästv. 75, past.-ex. 78, kyrkoh. i Borgsjö 1900, kontr.-prost i Medelp. västra kontr. 07. På sin tid en av student-sångarnes yppersta tenorer.

OTTO ROOTH †. Stud. 67, hovr.-ex. 72, v. hvd 78, aman. i Just.-dep. 81, regisr. där 87—15, kanslisekr. i K. M. kansli 94. Under många år dep. omb. f. tillsyn ö. tryckta skrifter allm. göranden i huvudsaden. På sin tid not. i F. Kammarrens kansli.

OLOF HOLMSTRÖM †. Stud. 75, fil. kand. 77, teol. kand. 83, teol. lic. 93, teol. dr. s. å. Docent i kyrkohist. i Lund 86. Domprost i Strängnäs 95 men tillträdde ej denna befattn. E. o. prof. i prakt. teol. o. moral. teol. i Lund samt kyrkoh. i Husle 96, prof. i prakt. teol. 99—19, kyrkoh. i Hällestad 99—09, kyrkoh. i Uppåkra 09—19. Insp. f. folkskolesemin. o. för landstingens småskollärare-semin. i Lund sdn 07. Teol. förf.

PER-GUSTAF TAMM †. Ujtn v. Smål. husarreg. 63, transp. t. Kronprinsarreg. s. å., avsk. 66. Ägnade sig därefter åt jord- o. bergsbruk, blev 81 disp. i Söderfors bruk. E. o. fullmäktig i Järnkont. 86. Led. av styrelsen i Allm. branförsäkr.-verket f. byggn. å landet, Nord. kreditbanken m. fl. Mångårig landstingsman, led. av Riksd. F. K. 92—07 (utom år 96) samt under denna tid led. av olika utsk. Äger o. bebor egend. Elsebo i Smål.

OLOF HOLMQVIST †. Inneh. fr. början av 70-t. t. 06 egen affär i porslinsbranschen i Hålsingborg. På sin tid stadsfullm. huvudman i sparb. samt styr.-led. i ett flertal redelföretag o. a. bolag i samma stad.

SPANJORERNAS STRIDER MOT RIFKABYLERNAS.

KORT HISTORIK FÖR HVAR 8 DAG AV C. A. C. LEWENHAUPT.

Marocko, på infödingarnas språk kallat Magrib (den nedgående solens land) är ungefär så stort som Frankrike. Medelhavet bildar dess norra gräns, Atlanten den västra, i öster ligger Algeriet och i söder Sahara, den stora öknen, "Allahs trädgård", Genom hela landet, i nordostlig riktning, sträcker sig Atlas väldiga, snötäckt bergskedja, och längs Medelhavet, från Ceuta till Melilla, resa sig på trettio mils längd mot tio mils bredd de otillgängliga Rifbergen.

Spaniens sista vestgotiska konung Roderik hade på sin tid tillmötesgått sitt folks önsknin- gar om avrustning, med det naturliga resultatet att mohrerna under Musa och Tarik överförde trupper till Gibraltar (Djebel el Tarik, Tariks berg), slog den sammanräfsade, oövade spanska hären vid Guadalete år 711 samt underlade sig hela den Pyrenéiska halvön på mindre än två år. Först 1492 föll Granada, det sista mohriska kungariket, i de kristnas våld, och med Boabdils flykt över sundet till Marocko blev Spanien ånyo fritt från inkränkta.

Men än i dag kvarlever hatet mellan de båda raserna. Jag har träffat många arabisk beldi som ännu har kvar nyckeln till sina förfäders hus i Sevilla, Bobadilla eller Granada, och hoppas att en gång få återvända dit, samt många spanior, vilken i andanom ser Marocko såsom ett spanskt lydland. Det senare torde dock vara tämligen omöjligt, sedan Frankrike 1912 lyckades förskaffa sig protektoratet över större delen av det ännu feodalt styrda Magrib.

Redan 1471 hade portugiserna erövrat Tanger, som jämte omgivande område på samma gång som Portugal 1581 tillföll Filip II, och därmed Spanien. 1684 erövrades det av Molay Ismail, för att senare bombarderas av fransmännen, samt omsidor 1906 genom

Efter fotografen.

MAROCKANSK RYTTARE.

Kliché: Göss, Gbg.

Dessa båda städer ha sedan utgjort utgångspunkterna för spanjornas försök att underlägga sig Marockos norra del, kuststräckan längs Medelhavet och Rifs bergiga högländ, försök som stundom lyckats, dock oftare kostat mycket blod och pänningar, tack vare att de i regeln utförts med för små truppstyrkor.

Nominellt herrskar över hela Marocko en Sultan. Landet uppdelas i provinser, styrda av var sin Caid. Provinserna sönderfalla i ett slags departement, under paschan, och departementen i kabyler, med en kadi (domare) till chef; kabylerna sammansätts av doarer, byar eller tätläger på 50—100 hushåll.

Rifkabylerna räknas tillsammans, enligt vad man antager, ungefär en halv million medlemmar.

Som landet är mycket otillgängligt och delvis höjer sig ända till 2,500 meter över havet, samt innevärnarna härdade och krigiska, därtill efter vad tyckes numera även väl beväpnade, tror jag för min del att spaniorerna aldrig skola komma till rätta med dem, ehuru de besatt och befästat Melilla samt några andra platser.

Däremot kanske fransmännen i sinom tid komma att "pacificera" även denna del av den nedgående solens land.

Goda fotografier
för omslagsvignetter

— genre och landskap — äro välkomna och honoreras vid införandet.

Red.

Efter fotografen.

UTANFÖR MELILLA. Fotografi tagen 1910.

Kliché: Göss Ribbå & Klichéanstalt, Gbg.

Efter fotograf.
 SPANSK-MAROCKANSKA KRIGET. Spanske öfversten *Riquelme* åtföljd av särskilt sändebud förhöra sig hos två framstående marockaner.

Enrico Carusos begravning blev — såsom hela hans levnad som samtidens störste sångare — en triumffärd. Han avled — vad vi redan i föregående nummer jämte por

trätt och kort biografi meddelade — i Neapel, och där ägde också hans begravning rum den 5 augusti under en oerhörd anslutning. Konungen av Italien hade givit särskilt tillstånd för sorgehögtid-

DEN STORE SÅNGARENS SISTA TRIUMFFÄRD. ENRICO CARUSOS BEGRAVNING I NEAPEL. Våra bilder visa processionen å San-Fernando-platsen. - Efter fotografier. - Klisché: Göts, Gbg.

ligheten att försiggå i Kungliga Katedralen, där en 200 röster stark sängkör sjöng Paisiello's sorgmarsch. Kistan, av kristall innesluten i ett rikt sirat trähölje överfördes till den praktfulla likvagnen, å vilken placerats sångarens alla medaljer och dekorationer. Processionen gick till Pieta kyrkogård där kistan inställdes provisoriskt i ett familjegravkor till dess ett värdigt monument hinner utföras över Caruso. Gatorna voro överfyllda av åskådare och kantade med trupper och Neapels prefekt utförde framför kyrkan en begravningshymn.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjudes vid laga påföljd. För Berättelser och Liistorietter gäller ovillekorligt förbud.